

Stručni rad

ČITANJE NA DALJINU U VRIJEME EPIDEMIJE

Alenka Benko, prof. razrednega pouka

Osnovna škola Puconci

Slovenija

Sažetak

U vrijeme epidemije Covid-19 sam si više puta postavljala pitanje, kako motivirati učenike trećeg razreda, da čitaju. U tom dobi već svi učenici znaju čitati, neki od njih već brzo i tekuće, dok jedni još nisu tako spretni. Neki učenici vole, da čitaju, te učenike nije potrebno dodatno motivirati, da čitaju.

Ključne riječi: nastava na daljinu, motivacija, aktivnosti za poticanje čitanja na daljinu

1. Što je to čitanje?

U literaturi možemo naći više definicija čitanja. Čitati znači prepoznati slova (štampana ili pisana), vizualno praćenje napisanog, primanje informacije iz teksta, pretvaranje zapisanih slova u glasove. Čitanje je komunikacijski proces u kojem tekst prenosi neku poruku, a čitač tu poruku prima. [3]

U prva tri razreda osnovne škole se razvijaju osnovne vještine čitanja i pisanja. Te vještine se razvijaju usporedo i se međusobno prepletanju. Najviše učenika mora usvojiti izgovor zapisanih znakova i ih povezati u riječi. To su sve osnove za razvijanje vještine čitanja [2]

2. Što ponuditi učenicama trećeg razreda, da čitaju u vrijeme nastave na daljinu?

Učitelji smo se u vrijeme epidemije covid-19 snašli u veoma nezavidnom položaju. U početku je učitelj bio prepušten sam sebi. Sve je bilo odvisno od njegovih sposobnosti i digitalne pismenosti. Praktično preko noći smo se svi morali prilagoditi na nov način života i na nastavu na daljinu. Učitelji su timsko planirali sadržaje sati te ih preko video konferencija predavali učenicima, istovremeno smo provjeravali znanje i naravno čitanje nismo izostavili.

Za vrijeme epidemije je bilo vrlo bitno dobro sudjelovanje sa roditeljima. Roditelje smo morali obavijesti i potaknuti za sudjelovanje sa učiteljima i doma sa djetetom. Tekući rad, učenje, pravljenje domaćih zadaća i čitanje sa djetetom. Puno toga je bilo na roditeljima, oni su morali sa djecom, da čitaju i prate njihov napredak. Treba dati na znanje, da čitanje zahtjeva veliki intelektualni napor. Učenici se vrlo teško pile u vještini čitanja, ne da bi ih netko usmjeravao ili davao povratnu informaciju, kako napreduju u čitanju.

Neki učenici su si sami potražili knjige i literaturu za čitanje doma. Neki roditelji su sami potražili knjige u školskim ili gradskim bibliotekama. A jedni su čitali samo to što smo čitali zajedno na časovima. A koliko je to moglo, da znači?

3. 1 Predstavljanje primjera čitanja na daljinu

• Čitanje odlomka bajki i pripovijetki iz digitalnih udžbenika, čitanki

Kod odabira sadržaja smo se učiteljice timsko dogovarale koji tekstovi, će se čitati kao književnosti. Sadržaj biramo iz kurikula i to integriramo s ostalim predmetima. U vrijeme nastave na daljinu smo s učenicima razgovarali koje knjige čitaju, koliko vremena namjene čitanju na dan i sedmično. Obično skupa sa učenicima odemo u školsku biblioteku jednom sedmično i tada imaju mogućnost, da izaberu knjige po svom ukusu. Na daljinu smo na časovima slovenskog jezika skupa glasno čitali odlomke iz digitalnih gradiva, dok su učenici samostalno čitali iz svojih čitanki. Pročitani sadržaj smo skupa analizirali, za domaću zadaću su morali glasno čitati svojim roditeljima i pisati razne zadatke vezane na tekst. Skupa smo obrađivali i neknjiževne sadržaje i rješavali gramatičke zadatke.

• Čitanje poezije

Kroz nastavu slovenačkog jezika smo također čitali i poeziju. Čitali smo glasno. Učenici su se sami javljali jer su željeli pročitati pjesmicu po više puta na glas, željeli su da ih drugi slušaju. Za domaću zadaću su morali pjesmice glasno čitati i umjetničko stvarati na temu pjesmice.

• Projekt Naša mala knjižnica (Naša mala knjižara)

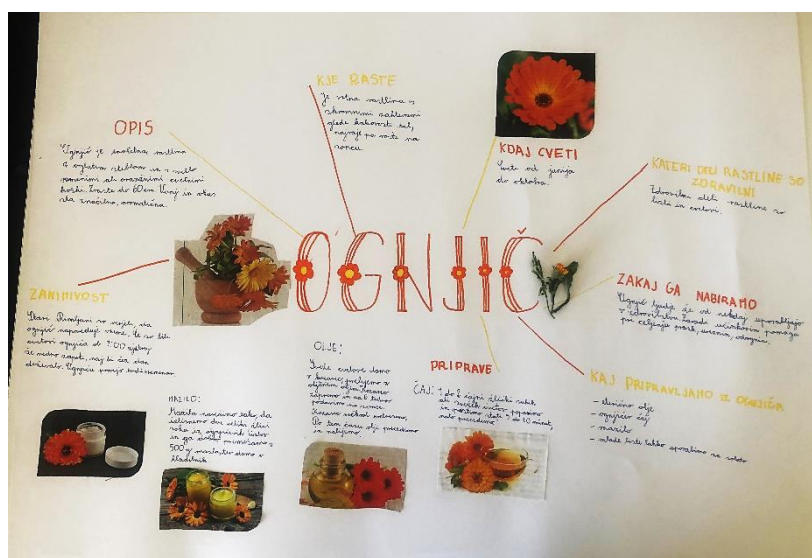
Već treću godinu smo dio projekta Naša mala knjižara. Taj projekat se je pokazao kao odličan, posebno za vrijeme covid-19. Taj projekat potiče i motivira mlade, da čitaju i upoznaju različite evropske autore. Svi učenici su imali radionicu sa zanimljivim zadacima. Za vrijeme epidemije sam djeci omogućila, da čitaju digitalne knjige. U vrijeme dopunske nastave su učenici glasno čitali nastavak tih knjiga. Učenici su jedva čekali, da saznaju kako se priča nastavlja. Sudjelovali su također kod svih dodatnih aktivnosti unutar projekta (pisanje pjesmica, internetski kviz, ilustracije..)

• Značka za čitanje

Čitali i takmičili su za osvajanje značke za čitanje. Čitali su knjige iz knjižare ili svoje knjige, koje posjeduju u svojim domovima. To se je odvijalo individualno preko video konferencija. Učenici su predstavili autora i obnovili pročitano. Značka djelimice motivira i roditelje, da čitaju djeci ili da ih slušaju dok čitaju. To je zajednička aktivnost, roditelja i djece, roditelji čitaju i djecu potiču, da sami čitaju. [1]

• Izrada postera (plakata) i govorni nastupi

Kod nastave slovenskog jezika su učenici samostalno izradili poster o ljekovitom bilju po njihovom izboru. Doma su morali čitati literaturu o ljekovitom bilju ili tražiti informacije o njima na internetu. Tako su čitali i poluznanstvene tekstove. Roditelje sam molila, da djeci donesu literaturu iz knjižare ili da odu skupa sa djecom i potraže literaturu. Za pomoć su imali i digitalna gradiva. Učenici su prvo po grupama predstavljali svoje postere preko video konferencije. Učenici su dobili povratne informacije i tako se bolje pripremili na samostalni govorni nastup. Tu su neki od primjera, kako smo na različite načine razvijali i motivirali učenike, da čitaju. Tako smo poticali i njihov jezični i intelektualni razvoj.

Slika 1. Primjer plakata za govorni nastup (lični arhiv)

4. Zaključak

Čitanje je neizostavni dio nastave, bila ona u razredu ili na daljinu. Učenike je potrebno svaki dan motivirati i poticati. Knjiga je bila i uvijek, će ostati lijep dar za mlađe tako za starije. Učitelji će se i u buduću truditi za veću učinkovitost čitanja. Dijete nikad nije preveliko, da se s njih porazgovaramo o pročitanoj knjizi, da si ih djeca međusobno preporučuju, da pokažemo zanimanje o tome što dijete čita i možda mu predložimo kakvom novitetu. Čitanja se uči sa svakom novom knjigom, možda će uz koju novu naše dijete zatrebati našu pomoć. [1]

5. Literatura:

1. Jamnik, T. (2002). Kdor bere: Priročnik za učitelje razrednega pouka in slovenščine. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
2. Kranjc M. (2021). Izobraževanje na daljavo v času epidemije covid-19. Didakta 212.
3. Pečjak, V. (1991). Hitro in uspešno branje. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.